

WOJEWODA ŚLĄSKI

Katowice, 08-01-2024
KOXII.431.42.2023

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w KATOWICACH
ul. Jagiellońska 25
40- 032 Katowice

I. Dane organizacyjne przeprowadzenia kontroli

Zakres kontroli:

Gospodarowanie środkami dotacji celowej udzielonej z budżetu państwa na zadania zlecone – wynagrodzenie dla opiekuna prawnego (dział 852, rozdział 85219 paragraf 2010). Okres objęty kontrolą od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

Jednostka kontrolowana:

Miasto Orzesze¹

Urząd Miejski Orzesze

ul. Św. Wawrzyńca 21

43-180 Orzesze

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzeszu²

ul. Powstańców 5b

43-180 Orzesze

Kierownik jednostki kontrolowanej:

- Pan Mirosław Blaski – Burmistrz Miasta Orzesze,
- Pani Danuta Piwońska – Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzeszu.

Zespół kontrolerów i numery upoważnień:

- Witold Wruszkowiak – inspektor wojewódzki, kierownik zespołu kontrolerów, upoważnienie nr KOXII.0030.93.2023 z dnia 14.11.2023 r.,
- Tomasz Płaczek – starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr KOXII.0030.94.2023 z dnia 14.11.2023 r.

Podstawa prawna do przeprowadzenia kontroli:

- art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie,³
- art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej,⁴
- art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵.

Termin kontroli:

od 21.11.2023 r. do 06.12.2023 r.

II. Ocena kontrolowanej działalności⁶

¹ Dalej: Miasto Orzesze.

² Dalej: MOPS w Orzeszu

³ T.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190

⁴ T.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224

⁵ T.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.

Działania podejmowane przez Miasto Orzesze w kontrolowanym zakresie pod względem kryterium legalności i rzetelności, oceniam **pozytywnie**.

Jednocześnie w trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które z uwagi na założony próg istotności oraz zagadnienia podlegające ocenie, nie miały wpływu na ocenę i dotyczyły:

1. Miasto Orzesze/Urząd Miejski Orzesze, tj.:

- błędnego przyjęcia zasady/systemu zapisów księgowych i błędnego księgowania w ewidencjach księgowych (organu i jednostki budżetowej) wpływu środków z dotacji celowych przekazywanych z budżetu państwa,
- przekazywania z opóźnieniem od 3 do 8 dni środków z dotacji celowej udzielonej z budżetu państwa na zadania zlecone – wynagrodzenie dla opiekuna prawnego (dział 852, rozdział 85219 paragraf 2010) do jednostki realizującej zadanie,
- lokowania środków pochodzących z dotacji na rachunku skonsolidowanym pełniącym funkcję lokaty typu overnight.

2. MOPS w Orzeszu, tj.:

- wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie **2 464,80 zł**, gdyż w przypadku 1 świadczeniobiorcy, we wszystkich skontrolowanych 12 listach wypłat wynagrodzeń dla opiekunów prawnych, dokonano wydatków niezgodnie z przedłożonym postanowieniem sądu,
- nieprawidłowego klasyfikowania wydatków dot. wynagrodzeń dla opiekunów prawnych w paragrafie 3030, zamiast w paragrafie 3110,
- dokonania w 9 przypadkach zapisu w ewidencji kont 409-01 /240-06 przed sprawdzeniem dowodu źródłowego pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz przed zatwierdzeniem dowodu przez kierownika jednostki,
- wprowadzeniu w 2 przypadkach do ewidencji księgowej MOPS w Orzeszu zapisu zawierającego niewłaściwy numer dowodu źródłowego.

Komórka wykonująca zadania z zakresu objętego kontrolą:

1. Burmistrz Miasta Orzesze.
2. Skarbnik Gminy Orzesze.
3. Wydział Finansowy Urzędu Miejskiego Orzesze.
4. Referat Finansowy ds. budżetu w Wydziale Finansowym Urzędu Miejskiego Orzesze.
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzeszu.

Ustalenia, stanowiące podstawę do oceny:

---

⁶ Wydaje się tylko ocenę ogólną ze względu na badanie jednego obszaru.

W roku 2022 Wojewoda Śląski zwiększył dla Miasta Orzesze plan dotacji celowej w dziale 852⁷, rozdział 85219⁸, §2010⁹ z kwoty 44 700,00 zł - pierwotnie ustalonej z ustawy budżetowej, do wysokości ogółem **156 325,00 zł**. Powyższe potwierdzają nw. decyzje:

- decyzją FBI.3111.53.3.2022 Wojewody Śląskiego z dnia 25.02.2022 r. zwiększono plan dotacji celowej - kwota 32 963,00 zł,
- decyzją FBI.3111.53.11.2022 Wojewody Śląskiego z dnia 27.04.2022 r. zwiększono plan dotacji celowej - kwota 38 832,00 zł,
- decyzją FBI.3111.21.6.2022 Wojewody Śląskiego z dnia 28.09. 2022 r., zwiększono plan dotacji celowej - kwota 39 830,00 zł.

Miasto Orzesze w 2022 roku na realizację zadania (w ramach klasyfikacji budżetowej: dział 852, rozdział 85219, paragraf 2010) otrzymało z budżetu państwa dotację na łączną kwotę: **156 325,00 zł**. Dotacja została przekazana w 13 transzach na rachunek bankowy Gminy tj.:

- 10.01.2022 r.: 13 000,00 zł,
- 11.02.2022 r.: 12 950,00 zł,
- 11.03.2022 r.: 12 900,00 zł,
- 12.04.2022 r.: 20 000,00 zł,
- 11.05.2022 r.: 18 750,00 zł,
- 11.05.2022 r.: 63,00 zł,
- 13.06.2022 r.: 12 944,00 zł,
- 12.07.2022 r.: 12 944,00 zł,
- 11.08.2022 r.: 12 944,00 zł,
- 30.09.2022 r.: 538,00 zł,
- 11.10.2022 r.: 13 098,00 zł,
- 15.11.2022 r.: 13 097,00 zł,
- 13.12.2022 r.: 13 097,00 zł,

Miasto Orzesze przekazało otrzymane środki na przedmiotową dotację na rachunek MOPS w Orzeszu, do jednostki bezpośrednio realizującej kontrolowane zadanie, w 12 transzach, w następujących terminach:

- 13.01.2022 r.: 13 000,00 zł,
- 17.02.2022 r.: 12 950,00 zł,
- 18.03.2022 r.: 12 900,00 zł,
- 19.04.2022 r.: 20 000,00 zł,
- 17.05.2022 r.: 18 813,00 zł¹⁰,

⁷ Pomoc społeczna.

⁸ Ośrodki pomocy społecznej.

⁹ Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami.

- 20.06.2022 r.:	12 944,00 zł,
- 18.07.2022 r.:	12 944,00 zł,
- 19.08.2022 r.:	12 944,00 zł,
- 05.10.2022 r.:	538,00 zł,
- 17.10.2022 r.:	13 098,00 zł,
- 22.11.2022 r.:	13 097,00 zł,
- 16.12.2022 r.:	13 097,00 zł.

W przypadku wszystkich 12 transz przekazanie dotacji z organu na rachunek MOPS w Orzeszu nastąpiło z opóźnieniem, odpowiednio od 3 do 8 dni, tj.:

- środki otrzymane w dniu 10.01.2022 r. w wys. 13 000,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 13.01.2022 r., tj. w 3 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze,
- środki otrzymane w dniu 11.02.2022 r. w wys. 12 950,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 17.02.2022 r., tj. w 6 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze,
- środki otrzymane w dniu 11.03.2022 r. w wys. 12 900,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 18.03.2022 r., tj. w 7 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze,
- środki otrzymane w dniu 12.04.2022 r. w wys. 20 000,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 19.04.2022 r., tj. w 7 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze,
- środki otrzymane w dniu 11.05.2022 r. w wys. ogółem 18 813,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 17.05.2022 r., tj. w 6 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze,
- środki otrzymane w dniu 13.06.2022 r. w wys. 12 944,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 20.06.2022 r., tj. w 7 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze,
- środki otrzymane w dniu 12.07.2022 r. w wys. 12 944,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 18.07.2022 r., tj. w 6 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze,
- środki otrzymane w dniu 11.08.2022 r. w wys. 12 944,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 19.08.2022 r., tj. w 8 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze,
- środki otrzymane w dniu 30.09.2022 r. w wys. 538,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 05.10.2022 r., tj. w 5 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze,

---

¹⁰ Kwota 18 750,00 zł i 63,00 zł.

- środki otrzymane w dniu 11.10.2022 r. w wys. 13 098,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 17.10.2022 r., tj. w 6 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze,
- środki otrzymane w dniu 15.11.2022 r. w wys. 13 097,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 22.11.2022 r., tj. w 7 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze,
- środki otrzymane w dniu 13.12.2022 r. w wys. 13 097,00 zł zostały przekazane do MOPS w Orzeszu dopiero w dniu 16.12.2022 r., tj. w 7 dniu licząc od dnia następnego po wpływie środków na rachunek Miasta Orzesze.

Przyczyna: zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza Miasta Orzesze Pana Mirosława Blaskiego: „ (...) Dotacja udzielona z budżetu państwa na zadania zlecone-wynagrodzenie dla opiekuna prawnego w 2022r. była przekazywana do jednostki realizującej zadanie zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Miasta Orzesze nr VIII/231/2021 z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie wykonania budżetu Miasta Orzesze na 2022r. Zgodnie z w/w zarządzeniem środki finansowe pochodzące

z dotacji z budżetu państwa przekazywane są niezwłocznie po przekazaniu na konto gminy, czyli bez zbędnej zwłoki, którego nie można utożsamiać z terminem natychmiastowy. Nie można więc mówić o opóźnieniu w przekazywaniu środków do MOPS. Potrzebny jest czas między innymi na wygenerowanie wyciągu bankowego z danego dnia, sprawdzenie, sporządzenia dokumentu księgowego do przelania środków, zatwierdzenia do wypłaty, przygotowania przelewu w systemie bankowym itp.

Ponadto nie ma przepisów prawa regulujących termin przekazywania dotacji do jednostki. Trudno jest więc mówić o terminach i opóźnieniach. Dotacje są przekazywane niezwłocznie i nie powodują problemów w terminowym realizowaniu i finansowaniu zadania zleconego-wynagrodzenie dla opiekuna prawnego.(...)”.

Skutek: lokowanie środków pochodzących z dotacji na rachunku skonsolidowanym pełniącym funkcję lokaty typu overnight.

Powyższe wyjaśnienia nie mogą zostać uznane za zasadne, ponieważ środki pochodzące z dotacji budżetu państwa winny być przekazywane do jednostki realizującej zadanie niezwłocznie po przekazaniu na konto Gminy. Teza ta znajduje swoje odzwierciedlenie również w cyt. wyżej Zarządzeniu nr VIII/231/2021 Burmistrza Miasta Orzesza z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie wykonywania budżetu Miasta Orzesze na 2022 r.: „§ 4. 1. Zobowiązuje się Kierownika Referatu Finansowego ds. budżetowych do przekazywania środków finansowych w 2022r. w ramach kwot przewidzianych w planie wydatków wg poniższych zasad:

1) gminnym jednostkom budżetowym:

a) środki finansowe pochodzące z dotacji z budżetu państwa niezwłocznie po przekazaniu na konto gminy

b) (...)”.

W związku z powyższym, środki pochodzące z dotacji budżetu państwa do czasu przekazania ich przez organ do jednostki realizującej zadanie, znajdowały się na rachunku bankowym Gminy. Należy wskazać, że środki z dotacji budżetu państwa nie mogą pozostawać na

rachunkach bankowych jednostek i stanowić nadwyżki środków. Dotacje są szczególnym rodzajem przekazywanych środków na wydatki z budżetu państwa które, jako podlegające swoistym zasadom rozliczania, mają służyć finansowaniu lub dofinansowaniu realizacji zadań publicznych. Ustawa o finansach publicznych nakłada na wszystkich dysponentów publicznych środków finansowych obowiązek efektywnego nimi gospodarowania. Jednostki (organ) otrzymujące dotacje powinny tak przygotować się do redystrybucji dotacji, jako publicznych środków, aby niezwłocznie po otrzymaniu ich z budżetu państwa za pośrednictwem Wojewody, przekazywać je jednostkom (jednostce budżetowej) finansującym realizację zadań, na które zostały uruchomione. Środki z dotacji z budżetu państwa powinny być na bieżąco wydatkowane.

W Mieście Orzesze środki pochodzące z dotacji lokowano każdego dnia roboczego na rachunku skonsolidowanym pełniącym funkcję lokaty typu overnight, czym naruszono art. 48 ust. 1 oraz art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹, w związku z przekazywaniem środków z dotacji na rachunek skonsolidowany pełniący funkcję lokaty typu overnight. W Mieście Orzesze zawarto umowę ramową w sprawie wykonania bankowej obsługi budżetu Miasta Orzesze z dniem 29 grudnia 2020 r. Zgodnie z § 5 ww. umowy:

„1. Środki pieniężne zgromadzone na rachunkach rozliczeniowych (płatniczych) bieżących i pomocniczych Miasta Orzesze i jednostek organizacyjnych, z wyłączeniem rachunku podstawowego wspólnego prowadzonego dla Urzędu Miejskiego i Miasta Orzesze będącego jednocześnie rachunkiem skonsolidowanym, prowadzonych w ramach obsługi bankowej budżetu oprocentowane są według stałej stopy procentowej wynoszącej (...)”¹² w stosunku rocznym.

2. Środki pieniężne gromadzone na rachunku podstawowym prowadzonym dla Urzędu Miejskiego i Miasta Orzesze będącego jednocześnie rachunkiem konsolidacyjnym, oprocentowane są według zmienno-stałej stopy procentowej opartej o stopę bazową WIBID ON notowany na dany dzień roboczy pomniejszoną o marżę Banku wynoszącą (...)”¹³, z zastrzeżeniem, że oprocentowanie nie będzie niższe niż oprocentowanie środków gromadzonych na rachunkach, o których mowa w ust. 1. W dniu zawarcia niniejszej umowy oprocentowanie wynosi (...)”¹⁴ w stosunku rocznym.

3. Do naliczania należnych odsetek od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach przyjmuje się, że rok liczy 365 dni, a miesiąc rzeczywistą liczbę dni.

4. Odsetki od środków zgromadzonych na rachunku naliczane są w walucie rachunku i dopisywane do kapitału w okresach kwartalnych”.

Zgodnie z zał. nr 1 do SIWZ – Opis przedmiotu zamówienia dla zadania: „Prowadzenie bankowej obsługi budżetu Miasta Orzesze oraz jednostek organizacyjnych Miasta Orzesze”:

„2.2 Prowadzenie dla Urzędu Miejskiego i Miasta Orzesze wspólnego podstawowego rachunku bieżącego, który będzie jednocześnie rachunkiem skonsolidowanym służącym do dokonania na koniec każdego dnia roboczego automatycznego przeksięgowania sald rachunków bieżących

¹¹ T.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm., t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.

¹² w treści projektu wystąpienia nie wskazano stawki ze względu na ochronę informacji handlowej

¹³ w treści projektu wystąpienia nie wskazano stawki ze względu na ochronę informacji handlowej

¹⁴ w treści projektu wystąpienia nie wskazano stawki ze względu na ochronę informacji handlowej

jednostek budżetowych wskazanych przez Miasto Orzesze na rachunek skonsolidowany z zastrzeżeniem, że następnego dnia roboczego środki podlegające konsolidacji zwracane są automatycznie na rachunki, z których były przeksięgowane.

Miasto Orzesze zastrzega sobie prawo zmiany dyspozycji odnośnie rachunków objętych konsolidacją, bez zmiany umowy.

- w sytuacji gdy na rachunku podstawowym budżetu wystąpi saldo debetowe – suma sald uzyskana w wyniku konsolidacji posłuży do zredukowania debetu. Koszty kredytu w rachunku bieżącym dotyczyć będą zatem kwoty debetu rachunku skonsolidowanego.

- dziennego oprocentowania tak zgromadzonych środków według stopy WIBID O/N +/- współczynnik korygujący Banku, (na zasadach lokat typu overnight, jednak bez fizycznego przelewania środków na lokaty)

Miasto Orzesze zastrzega, iż oprocentowanie to nie może być niższe, niż oprocentowanie zaproponowane dla pozostałych kont bankowych.

- automatycznego przeniesienia na moment rozpoczęcia następnego dnia roboczego środków z rachunku skonsolidowanego na odpowiednie rachunki objęte konsolidacją

- gromadzeniu odsetek powstałych z oprocentowania na rachunku skonsolidowanym

- konsolidacja nie będzie dokonywana w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca kalendarzowego”.

Zarówno rachunek wspólny Urzędu Miejskiego i Miasta Orzesze, jak i rachunek bieżący jednostki obsługującej kontrolowane zadanie, tj. MOPS w Orzeszu, były objęte mechanizmem konsolidacji, zgodnie z którymi całe saldo rachunku każdego dnia (za wyjątkiem ostatniego dnia roboczego każdego miesiąca) przekazywane było na rachunek wspólny Urzędu Miejskiego i Miasta Orzesze będący jednocześnie rachunkiem skonsolidowanym i wracało kolejnego dnia, w tym również otrzymane, a jeszcze niewydatkowane środki pochodzące z dotacji celowej udzielonej z budżetu państwa na zadania zlecone – wynagrodzenie dla opiekuna prawnego (dział 852, rozdział 85219, paragraf 2010).

Przyczyna: *niedostateczny nadzór w zakresie zapotrzebowania na środki z dotacji przez jednostkę bezpośrednio realizującą zadanie, zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika MOPS w Orzesze Pani Danuty Piwońskiej: „Rachunek bankowy MOPS, na który wpływają środki z dotacji celowej i dokonywane są wydatki tych środków jest oprocentowany, a dodatkowo rachunek ten jest objęty konsolidacją. Konsolidacja polega na tym, iż na koniec każdego dnia roboczego automatycznie przeksięgowane jest saldo rachunku na rachunek skonsolidowany (podstawowy Miasta Orzesze) z zastrzeżeniem, że następnego dnia roboczego środki podlegające konsolidacji zwracane są automatycznie na rachunek, z którego były przeksięgowane. Rachunek skonsolidowany podlega dziennemu oprocentowaniu tak zgromadzonych środków według stopy WIBID O/N +/- współczynnik korygujący Banku (zgodnie z umową ramową zawartą przez Miasto Orzesze). Odsetki powstałe z oprocentowania na rachunku skonsolidowanym są gromadzone na rachunku skonsolidowanym miasta. Konsolidacja nie jest dokonywana w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca kalendarzowego” oraz Burmistrza Miasta Orzesze Pana Mirosława Blaskiego: „Z uwagi na brak przepisów prawa wskazujących, iż odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy w związku z otrzymanymi*

dotacjami na zadania zlecone stanowią dochód budżetu państwa, który należałoby odprowadzić do budżetu wojewody, odsetki te nie są wyliczane i nie są przekazywane do budżetu wojewody.
(...)

Zgodnie z art. 4 Ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2003r. źródłem dochodów własnych gminy są odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. W związku z powyższym odsetki stanowią odrębne od dotacji celowej udzielonej z budżetu państwa na zadania zlecone źródło dochodu gminy. Nie ma odrębnych przepisów, które stanowiłyby, iż odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunku bankowym gminy w związku z otrzymanymi dotacjami na zadania zlecone stanowią dochód budżetu państwa, który należałoby odprowadzić do budżetu wojewody. Art. 111 Ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009r. zawiera katalog zamknięty dochodów budżetu państwa, z którego wynika, że dochodami budżetu państwa są na przykład:

- odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych lub organów władzy publicznej, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej,
- odsetki od lokat terminowych ustanowionych ze środków zgromadzonych na centralnym rachunku bieżącym budżetu państwa,
- odsetki od udzielonych z budżetu państwa pożyczek krajowych i zagranicznych,
- inne dochody określone w odrębnych ustawach lub umowach międzynarodowych.

Do żadnej z ww. kategorii dochodów nie można zaliczyć odsetek bankowych od środków przekazanych tytułem dotacji celowych jednostce samorządu terytorialnego na zadania zlecone. Jak wiadomo, stosowanie domniemań w sferze prawa publicznego jest z zasady wykluczone. Nie można więc kwalifikować choćby przez analogię wspomnianych odsetek bankowych do którejkolwiek z ww. kategorii dochodów. Należy także wskazać, że istnieją regulacje w polskim systemie prawnym, które jednoznacznie wskazują na przynależność kwot wynikających z naliczonych odsetek od przekazanych środków – dla dysponenta środków. Regulacje takie zawarte są:

- art. 46 pkt. 8a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 426; ost.zm. Dz.U. z 2020 r. poz. 875);
- art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy o Funduszu Solidarnościowym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2192; ost.zm. Dz.U. z 2020 r. poz. 321).

W tych przykładowo wymienionych przepisach prawa ustawodawca zdecydował, że odsetki od przekazanych przez dysponenta środków pieniężnych są należne temu dysponentowi, a nie podmiotowi (samorządowi), który uzyskał świadczenie główne. Brak jednak takich specjalnych regulacji w odniesieniu do podanych odsetek, a związanych z gromadzeniem na rachunkach bankowych samorządów dotacji celowych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej. W ustawach regulujących zadania zlecone samorządom nie ma przepisu szczególnego, który wyłączałby odsetki bankowe od dotacji celowej na realizację zadania z zakresu administracji rządowej z dochodów własnych gminy”.

Skutek: powstanie ryzyka uzyskania przez Miasto Orzesze nienależnych jej dochodów w postaci odsetek pochodzących z oprocentowania środków z dotacji Skarbu Państwa przekazywanych na

rachunek pełniący funkcję lokaty typu overnight.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Miejskim w Orzeszu obowiązywało Zarządzenie nr 165/10 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31.12.2010 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości z późnymi zmianami¹⁵, które posiadało wszystkie niezbędne elementy wymienione w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶.

Wpływy przedmiotowej dotacji na rachunek bankowy Miasta Orzesze, zostały ujęte w ewidencjach księgowych jednostki budżetowej i organu na kontach 130-01¹⁷ / 221-160¹⁸ oraz z równoległym zapisem 133-01¹⁹/222-01-1²⁰, w prawidłowej wysokości oraz klasyfikacji budżetowej, zgodnie Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²¹ jaki i w danych wynikających z tych dokumentów źródłowych.

Natomiast Miasto Orzesze, wprowadzając do obiegu polityką rachunkowości²² powyższy system księgowania w ramach posiadanego jednego rachunku bankowego dla dochodów i wydatków (dla organu i jednostki budżetowej), błędnie przyjęło zasady systemu zapisów księgowych oraz błędnie księgoowało w ewidencjach księgowych (organu i jednostki budżetowej) wpływ środków z dotacji celowych przekazywanych z budżetu państwa (jako dochód należny gminie z pobieranych przez jednostkę budżetową UM od mieszkańców podatków i opłat lub wpływów z zadań własnych i zleconych), co było niezgodne z załącznikiem nr 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów

¹⁵ Zarządzenie nr 70/2011 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 28 lipca 2011 r.; Zarządzenie nr 147/2011 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 30 grudnia 2011 r.; Zarządzenie nr 97/2012 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 1 sierpnia 2012 r.; Zarządzenie nr 177/2012 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 grudnia 2012 r.; Zarządzenie nr 65/2013 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 maja 2013 r.; Zarządzenie nr 186/2013 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 grudnia 2013 r.; Zarządzenie nr VII/187/2015 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 1 października 2015 r.; Zarządzenie nr VII/263/2015 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 grudnia 2015 r.; Zarządzenie nr VII/234/2016 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 22 grudnia 2016 r.; Zarządzenie nr VII/307/2017 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 29 grudnia 2017 r.; Zarządzenie nr VIII/243/2021 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 grudnia 2021 r.; Zarządzenie nr VIII/224/2022 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 24 listopada 2022 r.

¹⁶ T.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.

¹⁷ Rachunek bieżący jednostek budżetowych – dochody. 852-8519-2010 – Z.

¹⁸ Należność z tytułu dotacji celowych.

¹⁹ Rachunek budżetu – dochody.

²⁰ Dochody UM – rozliczenie dochodów budżetowych.

²¹ T.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm., t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 513 ze zm.

²² Zarządzenie nr 70/2011 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 28 lipca 2011 r.; Zarządzenie nr 147/2011 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 30 grudnia 2011 r.; Zarządzenie nr 97/2012 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 1 sierpnia 2012 r.; Zarządzenie nr 177/2012 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 grudnia 2012 r.; Zarządzenie nr 65/2013 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 maja 2013 r.; Zarządzenie nr 186/2013 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 grudnia 2013 r.; Zarządzenie nr VII/187/2015 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 1 października 2015 r.; Zarządzenie nr VII/263/2015 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 grudnia 2015 r.; Zarządzenie nr VII/234/2016 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 22 grudnia 2016 r.; Zarządzenie nr VII/307/2017 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 29 grudnia 2017 r.; Zarządzenie nr VIII/243/2021 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 grudnia 2021 r.; Zarządzenie nr VIII/224/2022 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 24 listopada 2022 r.

kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej²³.

Miasto wprowadzało środki z dotacji najpierw do ksiąg jednostki budżetowej (Urząd Miasta) na konta Wn130/Ma221 jako należności od dłużników i jednocześnie wprowadziło do ksiąg organu zapisem Wn133/Ma222 jako zobowiązanie powstałe dla budżetu miasta z podległej jednostki w ramach jednego dokumentu księgowego (wyciąg bankowy) – zamiast wprowadzić do ksiąg jednostki budżetowej zapisem technicznym/wtórnym (poleceniem księgowania), następnie, poprzez sprawozdanie budżetowe Rb 27S Urzędu Miejskiego Orzesze, księgowała dopiero na koniec miesiąca na koncie organu Wn222/Ma901 jako dochód gminy.

Przyczyna: interpretacja przepisów prawa, niewłaściwy nadzór w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza Miasta Orzesze Pana Mirosława Blaskiego: „ (...)Zgodnie z §2 ust. 1 pkt. 4 załącznika Nr 37 do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej z dnia 11 stycznia 2022r. (Dz. U. z 2022r. poz. 144) jednostka samorządu terytorialnego sporządza sprawozdanie jednostkowe z dochodów budżetowych, wśród których wymienione są m.in. dotacje celowe i subwencja ogólna otrzymane z budżetu państwa. Na podstawie wytycznych Regionalnych Izb Obrachunkowych i zasad sprawozdawczości nie sporządza się dwóch odrębnych sprawozdań z dochodów Urzędu i Organu. Dodatkowo obowiązuje zasada, że dane w sprawozdaniach powinny wynikać z ewidencji księgowej. Dlatego też w polityce rachunkowości Urzędu Miejskiego Orzesze przyjęto zasadę ewidencjonowania dochodów i należności z tytułu dotacji udzielanych z budżetu państwa zarówno na kontach organu, jak i na kontach 130 i 221 jednostki Urząd Miejski, aby w jednych księgach rachunkowych uzyskać pełne dane do sprawozdania Rb-27S. Dotacje celowe z budżetu państwa wykazywane są w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie „Należności” i „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)” w równych wysokościach, tymczasem plan kont organu nie przewiduje konta rozrachunkowego dla należności. Dodatkowym czynnikiem determinującym przyjęcie takiego sposobu ewidencjonowania jest fakt, że obsługujący jednostkę samorządu terytorialnego urząd jako jednostka budżetowa nie dysponuje w banku wyodrębnionym rachunkiem bieżącym, a więc korzysta bezpośrednio z rachunku budżetu (konto 133), więc dotyczące tego urzędu dochody i wydatki są księgowane w ewidencji urzędu (jednostki budżetowej) jako zapis wtórny, na podstawie polecenia księgowania dodatkowo na koncie 130 „rachunek bieżący jednostki” w korespondencji z właściwym dla danej operacji kontem. Zasada ta obowiązuje także w odniesieniu do w/w dochodów, które wpływają bezpośrednio na konto 133, bo nie są ujęte w planach finansowych samorządowych jednostek budżetowych, ale stanowią przychody urzędu jednostki samorządu terytorialnego.

Dodatkowo zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych,

²³ T.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342.

państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w załączniku nr 3 w opisie konta 130 zapisano, iż służy do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów (wplywów) budżetowych objętych planem finansowym. Plan finansowy Urzędu obejmuje dochody z tytułu dotacji z budżetu państwa na zadania zlecone, stąd księgowania również na kontach urzędu wpływu powyższej dotacji.”

Opracowana w MOPS w Orzeszu, tj. jednostce bezpośrednio realizującej zadania w ramach których poddano kontroli prawidłowość wydatkowania dotacji, dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości, w badanym zakresie, spełniała podstawowe warunki określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁴ oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej²⁵.

Zgodnie z rozliczeniem dotacji, udzielonej z budżetu państwa na zadania zlecone – wynagrodzenie dla opiekuna prawnego (dział 852, rozdział 85219 paragraf 2010) oraz przedstawioną ewidencją księgową MOPS w Orzeszu za okres styczeń – grudzień 2022 r. całkowity koszt realizowanego zadania wyniósł **156 324,68 zł**, w tym na :

- a) wypłatę wynagrodzenia dla opiekuna prawnego – 154 014,68 zł,
- b) obsługę zadania – 2 310,00 zł.

Kontroli poddano 100% wydatków z dotacji.

W 2022 r. w Mieście Orzesze wypłacono świadczenia w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki dla 20 opiekunów prawnych.

Świadczenia były wypłacane na wniosek stron, w oparciu o postanowienia sądu przyznające opiekunom wynagrodzenie za pełnienie funkcji opiekuna prawnego.

Podstawą wypłat wynagrodzeń dla opiekunów prawnych objętych badaniem były listy wypłat w formie przelewów bankowych.

Nieprawidłowo w kontrolowanym okresie klasyfikowano wszystkie wypłaty wynagrodzeń dla opiekunów prawnych w paragrafie 3030²⁶, co było niezgodne z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²⁷, zgodnie

²⁴ T.j. Dz. U. 2021 r. poz. 217 ze zm.

²⁵ T.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342.

²⁶ Różne wydatki na rzecz osób fizycznych

²⁷ T.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm., t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 513 ze zm.

z którym świadczenia społeczne na rzecz osób fizycznych przewidziane w obowiązujących przepisach, w szczególności świadczenia wypłacane w ramach pomocy społecznej, powinny być klasyfikowane w paragrafie 3110²⁸.

Przyczyna: interpretacja przepisów prawa, zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika MOPS w Orzeszu Pani Danuty Piwońskiej: „Wypłaty wynagrodzeń dla opiekunów prawnych były klasyfikowane w paragrafie 303 „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”, ponieważ początkowo rozpoczynając realizację tego zadania sklasyfikowano je jako wypłatę wynagrodzeń dla osób innych niż świadczeniobiorcy, które przyznawane są na podstawie postanowień sądowych, a nie tak jak pozostałe świadczenia z pomocy społecznej, które wypłacane są na podstawie wydanej decyzji przyznającej świadczenie z pomocy społecznej. Przez niedopatrzenie nie sprawdzono dokładnie zapisów paragrafu 311 „Świadczenia społeczne” z którego wynika, że powinno się w nim ujmować wszystkie świadczenia wypłacane w ramach pomocy społecznej czyli wynagrodzenia dla opiekunów prawnych też”.

Skutek: informacje wynikające z ewidencji księgowej niezgodne ze stanem faktycznym dokonywanych wydatków.

W 9 na 12 operacji dotyczących księgowania list wypłat wynagrodzeń dla opiekunów prawnych zapisu w ewidencji kont 409-01²⁹/240-06³⁰ dokonano przed sprawdzeniem dowodu źródłowego pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz przed zatwierdzeniem dowodu przez kierownika jednostki, czym naruszono art. 24 ust. 2 oraz ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³¹. Powyższe dotyczy:

- kwoty 12 752,42 zł wprowadzonej do ewidencji w dniu 27.01.2022 r. (data księgowania), podczas gdy dowód źródłowy, tj. lista wypłat nr 2022/0045, został sprawdzony pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzony przez kierownika jednostki w dniu 28.01.2022 r.,
- kwoty 12 752,42 zł wprowadzonej do ewidencji w dniu 28.04.2022 r. (data księgowania), podczas gdy dowód źródłowy, tj. lista wypłat nr 2022/0234, został sprawdzony pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzony przez kierownika jednostki w dniu 29.04.2022 r.,
- kwoty 12 752,42 zł wprowadzonej do ewidencji w dniu 30.05.2022 r. (data księgowania), podczas gdy dowód źródłowy, tj. lista wypłat nr 2022/0304, został sprawdzony pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzony przez kierownika jednostki w dniu 31.05.2022 r.,
- kwoty 12 828,64 zł wprowadzonej do ewidencji w dniu 29.06.2022 r. (data księgowania), podczas gdy dowód źródłowy, tj. lista wypłat nr 2022/0367, został sprawdzony pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzony przez kierownika jednostki w dniu 30.06.2022 r.,

²⁸ Świadczenia społeczne

²⁹ § 303 – różne wydatki na rzecz osób fizycznych

³⁰ Wynagrodzenie dla opiekunów prawnych

³¹ T.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.

- kwoty 12 903,99 zł wprowadzonej do ewidencji w dniu 28.07.2022 r. (data księgowania), podczas gdy dowód źródłowy, tj. lista wypłat nr 2022/0433, został sprawdzony pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzony przez kierownika jednostki w dniu 29.07.2022 r.,
- kwoty 12 903,99 zł wprowadzonej do ewidencji w dniu 30.08.2022 r. (data księgowania), podczas gdy dowód źródłowy, tj. lista wypłat nr 2022/0495, został sprawdzony pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzony przez kierownika jednostki w dniu 31.08.2022 r.,
- kwoty 12 903,99 zł wprowadzonej do ewidencji w dniu 28.10.2022 r. (data księgowania), podczas gdy dowód źródłowy, tj. lista wypłat nr 2022/0608, został sprawdzony pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzony przez kierownika jednostki w dniu 31.10.2022 r.,
- kwoty 12 903,99 zł wprowadzonej do ewidencji w dniu 29.11.2022 r. (data księgowania), podczas gdy dowód źródłowy, tj. lista wypłat nr 2022/0654, został sprawdzony pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzony przez kierownika jednostki w dniu 30.11.2022 r.,
- kwoty 12 903,99 zł wprowadzonej do ewidencji w dniu 22.12.2022 r. (data księgowania), podczas gdy dowód źródłowy, tj. lista wypłat nr 2022/0715, został sprawdzony pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzony przez kierownika jednostki w dniu 23.12.2022 r.

Przyczyna: niewłaściwy nadzór w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika MOPS w Orzeszu Pani Danuty Piwońskiej: „Dokumenty źródłowe, tj. listy wypłat nr 2022/0045, nr 2022/0234, nr 2022/0304, nr 2022/0367, nr 2022/0433, nr 2022/0495, nr 2022/0608, nr 2022/0654, nr 2022/0715, zostały wprowadzone do ewidencji z datą wystawienia dokumentu źródłowego (tj. z datą wystawienia listy). Po dokonaniu sprawdzenia dokumentów pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz zatwierdzeniu przez kierownika, dokumenty zostają skierowane do zapłaty. Dokumenty sprawdzone pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone przez kierownika są podstawą dokonania ich zapłaty. Natomiast wystawiony dokument jest ewidencjonowany w koszty z datą jego wystawienia”.

Skutek: utrudnione stosowanie procedur kontrolnych.

W pozostałych 3 przypadkach zapisu w ewidencji kont 409-01³²/240-06³³ dokonano po sprawdzeniu dowodu źródłowego pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz po zatwierdzeniu dowodu przez kierownika jednostki .

W 2 przypadkach do ewidencji księgowej MOPS w Orzeszu wprowadzono zapis zawierający niewłaściwy numer dowodu źródłowego, czym naruszono zapisy zawarte w art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁴. Powyższe dotyczy nw. zapisów księgowych:

³² § 303 – różne wydatki na rzecz osób fizycznych

³³ Wynagrodzenie dla opiekunów prawnych

- kwota 529,71 zł, konto 409-01³⁵ (strona Ma), konto 130-02³⁶ (strona Wn), opis: „przebieganie wydatku na wynagrodzenia dla opiekunów prawnych (lista 2022/552) w związku z otrzymaniem dotacji (zadania zlecone)”, wskazano jako numer dowodu źródłowego „notatka służbowa”, podczas gdy dowodem źródłowym jest polecenie księgowania PK0000000538/10/1-11/2022-MOPS,
- kwota 529,71 zł, konto 409-01³⁷ (strona Wn), konto 130-02³⁸ (strona Ma), opis: „przebieganie wydatku na wynagrodzenia dla opiekunów prawnych (lista 2022/552) w związku z otrzymaniem dotacji (zadania zlecone)”, wskazano jako numer dowodu źródłowego „notatka służbowa”, podczas gdy dowodem źródłowym jest polecenie księgowania PK0000000538/10/1-11/2022-MOPS.

Przyczyna: niewłaściwy nadzór w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika MOPS w Orzeszu Pani Danuty Piwońskiej: „W ewidencji księgowej kont 409-01/130-02 dla kwoty 529,71 zł dla zapisu w dniu 05.10.2022r. jako numer dowodu źródłowego wpisano notatka służbowa, ponieważ ten dokument przyjęto jako podstawę przebiegania wydatków poniesionych ze środków własnych na środki z dotacji celowej z budżetu państwa oraz ten dokument przyjęto jako podstawę dokonania zapisu w poleceniu księgowania PK”.

Skutek: utrudnione stosowanie procedur kontrolnych, informacje wynikające z ewidencji księgowej niezgodne ze stanem faktycznym.

W przypadku 1 z 20 świadczeniobiorców, we wszystkich skontrolowanych 12 listach wypłat, naliczono oraz wypłacono świadczenie w kwocie niezgodnej z przedstawionymi przez stronę postanowieniami sądu w sprawie przyznania wynagrodzenia za pełnienie funkcji opiekuna prawnego, tj. naliczono i wypłacono wynagrodzenie za pełnienie funkcji opiekuna prawnego dla M.S. (poz. 14 na wszystkich listach) w kwocie 616,20 zł miesięcznie, a nie w kwocie **410,80 zł**, podczas gdy:

- na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 260/12, świadczeniobiorcy przysługiwało wynagrodzenie w kwocie **410,80 zł³⁹ płacone ze środków publicznych**,
- na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczeniobiorcy przysługiwało wynagrodzenie w kwocie **205,40 zł⁴⁰ pokrywane ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego**.

³⁴ T.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.

³⁵ § 303 – różne wydatki na rzecz osób fizycznych

³⁶ Rachunek bieżący jednostki - Wydatki

³⁷ § 303 – różne wydatki na rzecz osób fizycznych

³⁸ Rachunek bieżący jednostki - Wydatki

³⁹ 10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia, tj. 10% z 4 107,95 zł, czyli 410,80 zł

⁴⁰ 5% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia, tj. 5% z 4 107,95 zł, czyli 205,40 zł

a tym samym wydatkowano miesięcznie kwotę wyższą o 205,40 zł niż wynikająca z postanowień sądu.

Powyższe dotyczy:

- listy wypłat 2022/0045 z 27.01.2022 r.,
- listy wypłat 2022/0113 z 28.02.2022 r.,
- listy wypłat 2022/0168 z 31.03.2022 r.,
- listy wypłat 2022/0234 z 28.04.2022 r.,
- listy wypłat 2022/0304 z 30.05.2022 r.,
- listy wypłat 2022/0367 z 29.06.2022 r.,
- listy wypłat 2022/0433 z 28.07.2022 r.,
- listy wypłat 2022/0495 z 30.08.2022 r.,
- listy wypłat 2022/0552 z 29.09.2022 r.,
- listy wypłat 2022/0608 z 28.10.2022 r.,
- listy wypłat 2022/0654 z 29.11.2022 r.,
- listy wypłat 2022/0715 z 22.12.2022 r.

Przyczyna: pomyłka pracownika, niedostateczny nadzór nad pracownikami, zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika MOPS w Orzeszu Pani Danuty Piwońskiej: „Pomyłkowo wypłacono kwotę wyższą niż należało w wypadku świadczenia dla opiekuna M.S. (pozycja 14 list wypłat). Opiekun prawny złożył równocześnie dwa postanowienia, tylko jedno z nich podlegało uwzględnieniu. Dokonując analizy biegu jaką nadano sprawie można wnioskować, że zrobiono to zbyt szybko – 6 dni, z tego przypadały dwa dni wolne – sobota i niedziela (19 kwietnia 2013 roku wpłynęły postanowienia o wypłatę świadczenia, a 24 kwietnia 2013 roku kierowano pismo do opiekuna o wysokości świadczenia). Bardzo krótki czas upłynął od złożenia wniosku o przyznanie świadczenia do skierowania go do wypłaty, było to podyktowane zarówno presją czasu jak i osób, którym wypłacano świadczenia. Opiekunowie osób niepełnosprawnych to w większości i to jak w tym przypadku pracownica miejscowego Domu Pomocy Społecznej w Orzeszu. Ze względu na nieterminowe przysyłanie środków na powyższe świadczenia ustawicznie byliśmy posądżani o opieszałość i nieterminowość w załatwianiu sprawy. Dowodem tego jest pismo skierowane do opiekuna Pani M.S. w którym zastrzegamy, że jesteśmy uzależnieni od środków jakie prześle Urząd Wojewódzki w Katowicach. Błąd powstał również dlatego, że nie dołożono należytej staranności i dokładności przy załatwianiu sprawy. W związku z tym, że jest to świadczenie wypłacane miesięcznie, błąd ulegał powielaniu, a raz dokonane ustalenia nie podlegały już weryfikacji po jakimś czasie. Mimo, iż sprawa przeszła przez ręce pracowników z trzech działów, nie ustrzeżyliśmy się błędu. (...)”

Skutek: wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie 2 464,80 zł⁴¹.

MOPS w Orzeszu wykorzystał dotację niezgodnie z przeznaczeniem w ogólnej kwocie 2 464,80 zł, gdyż dokonał wydatków niezgodnie z przedłożonym postanowieniem sądu, tzn. wydatkowano środki bez podstawy prawnej, czym naruszono art. 168 ust. 4 i 5 w związku z art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych⁴². Wykorzystanie dotacji

⁴¹ tj. 12 x 205,40 zł

⁴² T.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.

niezgodnie z przeznaczeniem dotyczy poniższych przypadków:

- lista wypłat 2022/0045 z 27.01.2022 r.: w dniu 31.01.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych,
- lista wypłat 2022/0113 z 28.02.2022 r.: w dniu 28.02.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch Postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych,
- lista wypłat 2022/0168 z 31.03.2022 r.: w dniu 31.03.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch Postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych,
- lista wypłat 2022/0234 z 28.04.2022 r.: w dniu 29.04.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch Postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych,
- lista wypłat 2022/0304 z 30.05.2022 r.: w dniu 31.05.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch Postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych,
- lista wypłat 2022/0367 z 29.06.2022 r.: w dniu 30.06.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch Postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być

- wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych,
- lista wypłat 2022/0433 z 28.07.2022 r.: w dniu 29.07.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch Postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych,
  - lista wypłat 2022/0495 z 30.08.2022 r.: w dniu 31.08.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch Postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych,
  - lista wypłat 2022/0552 z 29.09.2022 r.: w dniu 30.09.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch Postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych,
  - lista wypłat 2022/0608 z 28.10.2022 r.: w dniu 31.10.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch Postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych,
  - lista wypłat 2022/0654 z 29.11.2022 r.: w dniu 30.11.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch Postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych,
  - lista wypłat 2022/0715 z 22.12.2022 r.: w dniu 28.12.2022 r. wypłacono M.S. na podstawie dwóch Postanowień Sądu Rejonowego w Mikołowie z 18.01.2013 r. (sygn. akt III RNs 259/12 i sygn. akt III RNs 260/12) łącznie kwotę 616,20 zł, zamiast 410,80 zł, tj. kwotę **zawyżoną o 205,40 zł**, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w

Mikołowie z 18.01.2013 r., sygn. akt III RNs 259/12, świadczenie powinno być wypłacone ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym podopiecznego, a nie ze środków publicznych.

Przyczyna: pomyłka pracownika.

Skutek: zwrot datacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Pozostała kwota dotacji przeznaczona na wypłatę świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki dla opiekunów prawnych w wysokości 151 549,88 zł została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem.

W zakresie wydatków na obsługę zadania, kontroli poddano 100% wydatków przeznaczonych z dotacji na koszty obsługi tj. kwotę 2 310,00 zł w dziale 852⁴³ rozdziale 85219⁴⁴ § 4010⁴⁵. Powyższe środki zostały wydatkowane w 2022 r. na pozostałą część wynagrodzeń osobowych 4 pracowników, którzy zgodnie z przedłożonymi zakresami czynności byli odpowiedzialni m.in. za wykonywanie zadań w zakresie objętym kontrolą, wypłacone na przestrzeni 11 miesięcy 2022 r. zgodnie z ustalonym na każdego pracownika przez kierownika jednostki miesięcznym procentowym udziałem w realizacji zadania, tj:

Styczeń	191,29 zł
Luty	191,29 zł
Marzec	191,29 zł
Kwiecień	191,29 zł
Maj	191,29 zł
Czerwiec	192,41 zł
Sierpień	387,12 zł
Wrzesień	185,62 zł
Październik	201,50 zł
Listopad	193,56 zł
Grudzień	193,34 zł

W ramach kontrolowanych środków z dotacji w zakresie 4 pracowników pozostała część wypłacanych środków na wynagrodzenia - kwota wydatku razem 336 153,25 zł w §§ 4010⁴⁶, 4110⁴⁷, 4120⁴⁸ została zapłacona z innych środków pozostających do dyspozycji w przyjętym planie finansowym kierownika jednostki MOPS w Orzeszu.

Dokumenty księgowe w zakresie wypłaconych wynagrodzeń dla pracowników, w ramach kosztów obsługi, były wprowadzane do ewidencji księgowej MOPS z prawidłową datą oraz w

⁴³ Pomoc społeczna.

⁴⁴ Ośrodki pomocy społecznej.

⁴⁵ Wynagrodzenia osobowe pracowników.

⁴⁶ Wynagrodzenia osobowe pracowników.

⁴⁷ Składki na ubezpieczenia społeczne.

⁴⁸ Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy.

prawidłowej kwocie, zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴⁹ oraz na odpowiednich kontach rachunkowych zgodnie z przyjętym planem kont do polityki rachunkowości MOPS w Orzeszu i rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵⁰.

MOPS w Orzeszu – jednostka realizująca bezpośrednio zadanie, zgodnie z zapisami zawartymi w art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁵¹, zachowało dopuszczalny procentowy udział wydatków z otrzymanych środków z dotacji celowej na koszty obsługi realizowanego zadania w ramach poszczególnych miesięcy 2022 roku, jak i w całym roku, tj. 1,477%.

Wszystkie wydatki, zarówno dotyczące wypłaty wynagrodzenia dla opiekunów prawnych, jak i dotyczące kosztów obsługi, tj. wypłaty wynagrodzeń pracowników MOPS, były dokonywane w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵².

Wszystkie objęte kontrolą dokumenty księgowe, zarówno dotyczące wypłaty wynagrodzenia dla opiekunów prawnych, jak i dotyczące kosztów obsługi, tj. wypłaty wynagrodzeń pracowników MOPS, zostały sprawdzone, zatwierdzone przez upoważnionych pracowników pod względem merytorycznym, formalnym, rachunkowym oraz opisane i zatwierdzone do wypłaty, zgodnie z wymogami art. 21 i 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵³ oraz główny księgowy dokonał wstępnej kontroli na wszystkich skontrolowanych dokumentach zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵⁴.

Dotacja w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego 2022 w kwocie 0,32 zł, została przez Miasto Orzesze przekazana w dniu 12 stycznia 2023 r.⁵⁵ na rachunek bankowy Wojewody Śląskiego, zgodnie z zapisami zawartymi w art. 168 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵⁶.

⁴⁹ T.j. Dz. U. 2021 r. poz. 217 ze zm.

⁵⁰ T.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

⁵¹ T.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.

⁵² T.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm., t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.

⁵³ T.j. Dz. U. 2021 r. poz. 217 ze zm.

⁵⁴ T.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm., t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.

⁵⁵ WB 8/2023.

⁵⁶ T.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm., t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.

Kontroli poddana została prawidłowość sporządzenia sprawozdania Rb-50 za IV kwartał 2022 r. zbiorczego i jednostkowego o wydatkach w zakresie badanej dotacji. Dane dla rozdziału 85219 wykazane w sprawozdaniu jednostkowym Rb-50 o wydatkach za IV kwartał 2022 r., sporządzonym przez MOPS w Orzeszu, były zgodne z danymi wykazanymi w ewidencji księgowej jednostki. Dane wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-50 o wydatkach za IV kwartał 2022 r., sporządzonym przez Miasto Orzesze, w zakresie rozdziału 85219 były zgodne z danymi wykazanymi w ww. sprawozdaniu jednostkowym.

Osoby odpowiedzialne za wykonywanie zadań z danego obszaru kontroli w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości:

Pan Mirosław Blaski – Burmistrz Miasta Orzesze

Pani Iwona Burszka – Skarbnik Gminy Orzesze

Pani Aleksandra – Naczelnik Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego Orzesze

Pani Małgorzata – Kierownik Referatu Finansowego ds. budżetu w Wydziale Finansowym Urzędu Miejskiego Orzesze

Pani Danuta Piwońska – Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzeszu

Pani Justyna – Główna księgowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzeszu

Pani Anna – księgowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzeszu

Pani Maria – inspektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzeszu

III. Zalecenie pokontrolne

Zalecam:

1. Dokonać zwrotu na rachunek Wojewody Śląskiego, w terminie 15 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia, dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w łącznej wysokości **2 464,80 zł**, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania na rachunek bankowy Gminy kwot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem.
2. Podjąć działania w celu aktualizacji Zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Orzeszu w zakresie zasad księgowania (w organie i jednostce budżetowej) wpływu środków z dotacji celowych przekazywanych z budżetu państwa, celem zapewnienia zgodności z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵⁷.
3. Podjąć działania mające na celu przekazywanie na bieżąco otrzymanej przez Gminę dotacji do jednostki realizującej zadanie.

⁵⁷ T.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342.

4. Podjąć działania w celu wprowadzenia procedury uniemożliwiającej lokowanie środków otrzymanych z dotacji celowej udzielonej z budżetu państwa na zadania zlecone w ramach rachunku skonsolidowanego.
5. Wzmocnić nadzór nad pracownikami MOPS w Orzeszu, celem zapewnienia:
  - klasyfikowania wydatków dot. wynagrodzeń dla opiekunów prawnych we właściwym paragrafie, zgodnym z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁵⁸,
  - dokonywania zapisów w ewidencji księgowej po sprawdzeniu dowodu źródłowego pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz po zatwierdzeniu dowodu przez kierownika jednostki,
  - wprowadzania do ewidencji księgowej zapisów zawierających właściwy numer dowodu źródłowego.

IV. Pouczenie

Oczekuję przedstawienia przez Pana, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu zaleceń lub sposobie wykorzystania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Z upoważnienia Wojewody Śląskiego

Grzegorz Skórka
Dyrektor Wydziału Kontroli
/dokument podpisany elektronicznie/

---

⁵⁸ T.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 513 ze zm.